

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
ДӘУЛӘТ СОВЕТЫ
КАРАРЫ

«Татарстан Республикасы Гаилә кодексына үзгәрешләр кертү турында» 466-6 номерлы Татарстан Республикасы законы проекты хакында

Татарстан Республикасы Дәүләт Советы КАРАР БИРӘ:

Татарстан Республикасы Дәүләт Советы депутатлары С.М. Захарова, С.А. Вострикова, Е.И. Кузьмичева, А.Г. Фомичёв, Р.Р. Хәсәнов, А.Ә. Яһудин тарафыннан кертелгән «Татарстан Республикасы Гаилә кодексына үзгәрешләр кертү турында» 466-6 номерлы Татарстан Республикасы законы проектын беренче укылышта кабул итәргә.

Татарстан Республикасы
Дәүләт Советы Рәисе

Казан шәһәре,
2023 елның 14 сентябре
№ 2144-VI ДС

Ф.Х. Мөхәммәтшин

Проект
Татарстан Республикасы
Дәүләт Советы депутатлары
С.М. Захарова,
С.А. Вострикова,
Е.И. Кузьмичева,
А.Г. Фомичёв,
Р.Р. Хәсәнов,
А.Ә. Яһудин
тарафыннан
кертелә

**«Татарстан Республикасы Гаилә кодексына
үзгәрешләр кертү турында»**

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ЗАКОНЫ

1 статья

Татарстан Республикасы Гаилә кодексына (Татарстан Дәүләт Советы Жыелма басмасы, 2009, № 1, № 12 (I өлеш); 2010, № 12 (II өлеш); 2011, № 9 (I өлеш); 2012, № 6 (I өлеш); 2013, № 5, № 7; 2014, № 4, № 6 (II өлеш); 2015, № 7 (I өлеш), № 10 (I өлеш); 2016, № 5; Татарстан Республикасы законнар жыелмасы, 2017, № 52 (I өлеш); 2018, № 22 (I өлеш), № 92 (I өлеш); 2019, № 60 (I өлеш); 2020, № 26 (I өлеш); 2021, № 36 (I өлеш), № 77 (I өлеш); 2022, № 83 (I өлеш); 2023, № 3 (I өлеш), № 11 (I өлеш), № 20 (I өлеш) түбәндәге үзгәрешләрне кертәргә:

1) 13 статьяның 1 өлешенә «игълан ителүенә бәйле рәвештә» сүзләреннән соң «, шулай ук ирнең яисә хатынның граждан хәле акты язмасына үз жөнәсен үзгәртүе турындагы үзгәреш кертүгә бәйле рәвештә» сүзләрен өстәргә;

2) 79 статьяның 2 өлешен түбәндәге редакциядә баян итәргә:

«2. Мондый ярдәмнән баш тарткан һәм алимент түләү турында ир белән хатын арасында килешү булмаган очракта, моның өчен матди мөмкинлеге булган ирдән яисә хатыннан суд тәртибендә алимент түләүне таләп итү хокукына түбәндәгеләр ия:

- 1) хезмәткә сәләтсез ярдәмгә мохтаж ир йә хатын;
- 2) йөкләлек чорында ир хатыны;
- 3) уртак бала туган көннән алып өч ел дәвамында фактта аны карап торучы ир йә хатын;
- 4) уртак инвалид баланы аңа унсигез яше тулганчы фактта карап торучы яисә балачактан I группа уртак инвалид баланы фактта карап торучы ярдәмгә мохтаж ир йә хатын.»;

3) 80 статьяның 1 өлешен түбәндәге редакциядә баян итәргә:

«1. Матди мөмкинлеге булган элеккеге ирдән йә хатыннан суд тәртибендә алимент түләүне таләп итү хокукына түбәндәгеләр ия:

1) никахта торганда барлыкка килгән йөклелек чорында элеккеге ир хатыны;

2) уртақ бала туган көннән алып өч ел дәвамында фактта аны карап торучы элеккеге ир йә хатын;

3) уртақ инвалид баланы аңа унсигез яше тулганчы фактта карап торучы яисә балачактан I группа уртақ инвалид баланы фактта карап торучы ярдәмгә мохтаж ир йә хатын;

4) никах өзелгәнче яисә никах өзелү вакытыннан бер ел дәвамында хезмәткә сәләтсез булып калган ярдәмгә мохтаж элеккеге ир йә хатын;

5) әгәр ир белән хатын озак вакыт никахта торып, никахлары өзелгәннән соң биш елдан соңрак булмаган вакыт эчендә пенсия яшенә житкән ярдәмгә мохтаж элеккеге ир йә хатын.»;

4) 116 статьяның 1 өлешенә түбәндәге эчтәлекле 14 пункт өстәргә:

«14) женесен үзгәрткән затлар.»;

5) 134 статьяның 1 өлешенә түбәндәге эчтәлекле 6 пункт өстәргә:

«6) женесен үзгәрткән затлар.».

2 статья

Әлеге Закон рәсми басылып чыккан көненнән үз көченә керә.

Татарстан Республикасы
Рәисе

Р.Н. Миңнеханов

**«Татарстан Республикасы Гаилә кодексына үзгәрешләр кертү турында»
Татарстан Республикасы законы проектына
аңлатма**

Татарстан Республикасы законы проекты Татарстан Республикасы Гаилә кодексының аерым нигезләмэләрен федераль законнарға туры китерү максатларында эшләнде.

«Россия Федерациясе аерым закон актларына үзгәрешләр кертү турында» 2023 елның 24 июлендәге 386-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә Татарстан Республикасы Гаилә кодексының 13 статьясындагы 1 өлешенә ирнең яисә хатынның граждандан хәле акты язмасына үз жөнәсен үзгәртүе турындагы үзгәреш кертү никахны өзү өчен нигез булуны күздә тотан нигезләмә өстәү, шулай ук Татарстан Республикасы Гаилә кодексының 116 статьясындагы 1 өлешенә һәм 134 статьясындагы 1 өлешенә үз жөнәсен үзгәрткән затларга балаларының опекуннары (попечительләре) һәм аларны уллыкка (кызлыкка) алучылары булуны тыюны билгеләүче үзгәрешләр кертү тәкъдим ителә.

«Россия Федерациясе Гаилә кодексының 89 һәм 90 статьяларына үзгәрешләр кертү турында» 2023 елның 31 июлендәге 403-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә Татарстан Республикасы Гаилә кодексының 79 статьясындагы 2 өлешенә һәм 80 статьясындагы 1 өлешенә уртак бала туган көннән алып өч ел дәвамында аны карап торучы ир белән хатынга, шулай ук элеккеге ир белән хатынга алимент түләү өлешендә үзгәрешләр кертү тәкъдим ителә. Закон чыгаручы тарафыннан ир белән хатынның уртак баласы туган көннән алып аңа өч яшь тулганчы аны баланың атасы фактта карап торучы очрақлары да исәпкә алынган. Бу вакытта баланың анасы аны тәрбияләүдән һәм карап тотудан читләшкән була.

**«Татарстан Республикасы Гаилә кодексына үзгәрешләр кертү турында»
Татарстан Республикасы законы кабул ителүгә бәйле рәвештә үз көчен
югалткан дип танылырга, туктатылып торырга, үзгәртелергә яисә кабул
ителергә тиешле Татарстан Республикасы законнары һәм башка норматив
хокукый актлары
ИСЕМЛЕГЕ**

«Татарстан Республикасы Гаилә кодексына үзгәрешләр кертү турында»
Татарстан Республикасы законнын кабул итүгә бәйле рәвештә Татарстан
Республикасы законнарының һәм башка норматив хокукый актларының үз көчлөрөн
югалтуын тану, аларны туктатып тору, үзгәртү яисә башкаларын кабул итү таләп
ителми.

**«Татарстан Республикасы Гаилә кодексына үзгәрешләр кертү турында»
Татарстан Республикасы законы проектын
финанс-икътисадый нигезләү**

«Татарстан Республикасы Гаилә кодексына үзгәрешләр кертү турында»
Татарстан Республикасы законнын кабул итү Татарстан Республикасы бюджетыннан
өстәмә чыгымнар таләп итми.